

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelesés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyiltér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyiltéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Hírek a gömőri közéletmezés és közellátás világából.

Háborus kihágások büntetései.

A belügyminiszter harmadfoku ítélete: Kálai Kálmán Károly jolsvai lakos szalonját maximális áron felül árusított — 400 kor. pénzbüntetés.

Az alispán másodfoku ítéletei: *Hacsó* Andrásné, *Kerekes* Mihály és *Szöllős* Mihályné csucsomi lakosok borsó maximális árának áthágása — 10—10 nap és 300—300 korona. *Kirschner* Zsigmond és özv. *Weisz* Sámuelné rozsnyói lakosok ugyanezért 100—100 korona pénzbüntetés. *Miavecz* Aladár rozsnyói lakos terményfeleslegének eltitkolása és annak állatival való feletetése miatt — 1 hónapi elzárásra és 1000 kor. pénzbüntetés. *Árvai* János Nagyrőcze, orosz fogoly megvendégelése miatt — 1 napi elzárás és 20 kor. pénzbüntetés.

Nagyrőczei rendőrkapitány ítélete: *Bartó* Félixné Nagyrőcze tejrágítás — 400 korona pénzbüntetés. (Fellebbezett.)

Nyustyai főszolgabíró ítélete: özv. *Kriska* Györgyné, özv. *Ferencsik* Jánosné, *Mocskó* Sámuelné, *Dianiska* Sámuelné (Majerko), dr. *Darner* Sámuel, *Pucskó* Jánosné Tiszolcz tejrágítás — 80—80 korona pénzbüntetés, *Dianiska* Sámuelné szül. *Zajacz* Otilia Tiszolcz tej maximális áron felüli vétele — 8 kor. pénzbüntetés.

Rozsnyói rendőrkapitány ítéletei: *Majkúth* József engedély nélküli őrlés — 200 kor. pénzbüntetés, *Kazinczy* Gábor ugyanezért — 200 kor. pénzbüntetés, özv. *Ligárt* Pálné liszt be nem jelentése — 200 kor. pénzbüntetés, *Lesták* Istvánné ugyanazért — 40 kor. pénzbüntetés. (Valamennyi fellebbezett.)

Rútkői főszolgabíró ítélete: *András* Andrásné Rútkó tejrágítás — 70 korona pénzbüntetés. (Jogerős.)

Feltdi főszolgabíró ítélete: *Romhányi* Imre Nemesradnót jogosulatlan őrlés — 100 korona pénzbüntetés.

Pálinka a gazdasági munkákhoz.

A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett az alispánhoz, melyben értesíti őt, hogy a mezőgazdasági munkások pálinkaszükségletéről gondoskodni kívánván, a törvényhatóság részére 48700 liter szesz eszközölt ki. Ezen szesz szétosztását az alispán elnökleite alatt a gazdasági felügyelőből és a gazdasági egyesület megbízottjából álló bizottság végzi s a szesz ára literenként 6 korona lesz. A szétosztásnál ezen kules alkalmazandó: 100 kat. holdon felüli birtok tulajdonosa kap kat. holdanként 04 litert, a 100 kat. holdon alóli birtok tulajdonosa holdanként 02 litert.

A májusi lisztkiutalás megtörtént s 28 waggon lisztet bocsátott a közéletmezési hivatal elnöke az alispán rendelkezésére, melyből 14 waggon tengeri liszt.

Az állomási vendéglőkben nem adnak kenyert. Az Országos Közéletmezési Hivatal új intézkedése alapján a vasuti vendéglőkben az ételhez nem szabad kenyert adni. A rendelet indokolása szerint az utas valahol

be van jelentve ellátásra s így a kenyéradagját, ha utközben is kenyérhez jutna, kétszer kapná meg. Ennélfogva kenyert kenyérjegy ellenében is tilos kiszolgáltatni. Aki tehát utra indul, jól teszi, ha kenyert visz magával.

A tej új maximális ára. A hivatalos lap szerdai számában jelent meg a kormánynek rég várt rendelete a tejárak országos maximálásáról. A rendelet a teljes tehéntejért követelhető legmagasabb árakat literenként a következőképpen állapítja meg: Kis- és nagyközségekben termelő és árusító közt 50 fillér, termelő és fogyasztó közt 54 fillér, árusító és fogyasztó közt 56 fill. Rendezett tanácsú városokban: termelő és árusító közt 52 fill., termelő és fogyasztó közt 54 fillér, árusító és fogyasztó közt 58 fillér. — A Rendelet felhatalmazza a Közéletmezési hivatal elnökét, hogy a tehén- és juhtejből készült sajtnak, valamint a juhtúrónak legmagasabb árát megállapíthatja.

Tejrazzia Rimaszombatban. Rimaszombat város rendőrkapitánya e hó 18 ikán reggel tejrazziát rendezett a városban s ez alkalommal a falukról behozott tejet vette hatósági vizsgálat alá. A kora hajnali órákban elállotta a rendőrség az összes Rimaszombatba vezető utakat és minden tejszállítmányt megvizsgált s több esetben konstatálva a tej vizezését, kihágási eljárást helyezett foganatba. A tejrazzia alkalmából, úgy halljuk, egyesek neheztelésekkel vannak és a rendőrségi eljárást indokolatlan molesztálásnak tekintik. Ezek vegyék figyelembe azokat a fontos közegészségügyi és gazdasági érdekeket, melyek a tejellátás rendjéhez fűződnek.

A közigazgatási bizottság ülése.

E hó 16-án, hétfőn tartotta e havi rendes ülését a vármegyei közigazgatási bizottság *Lukács* Géza kormányzó alispán elnökleite alatt.

Az ülésen részt vettek a választott bizottsági tagok közül: *Szent-Iványi* Árpád, *Széman* Endre, *Farkas* Zoltán, dr. *Radvánszky* György és *Gömőry* Olivér.

Napirend előtt.

Az alispán a gyűlést megnyitván bejelenti, hogy *Kubinyi* Géza főispán állásától felmentett s így ő van hivatva a bizottsági ülés vezetésére.

Szent-Iványi Árpád meleg szavakkal üdvözli *Lukács* Gézát az elnöki székben, a tiszteletnek, szeretetnek, ragaszkodásnak és bizalomnak ad kifejezést s azt a reményét szólaltatja meg, hogy a főispáni állás *Lukács* Gézával töltetik be. (Éljenzés.)

Lukács Géza nem várta ezen kitüntető megtiszteltetést, megköszöni a bizalmat s azt igéri, hogy a főispáni állás betöltéséig teljes ügybizalommal fogja végezni a főispáni teendőket.

Ezután a szakreferádákra került sor s ezek során bejelentetett, hogy

az állategészségügy

helyzete a mult hónapban kielégítő volt s

az adók befizetése

pontosan történt.

Dohány-, szeszszizériák.

A pénzügyigazgató jelentésével kapcsolatban *Szent-Iványi* Árpád a falusi nép dohányszüksége ügyében interpellál s a pénzügyigazgató felvilágosító szavai után elhatározza a bizottság, hogy felirattal fordul a kormányhoz s kéri, hogy a 80. gyalogezred dohányszükségletéről külön gondoskodás történjék, mert a katonák szükségletének kielégítése a polgári lakosság elől elvonja az árut.

Radvánszky György a szeszszizériákat hozza fel s erre kijelenti a pénzügyigazgató, hogy nem áll módjában a bajokat orvosolni, mert nincsen zárolt szesz. Feliratot intéz a bizottság a pénzügyminiszterhez s kéri, hogy a zárolt szeszből a mezőgazdasági munkások részére adjon bizonyos kontingenst.

A közegészségügy

állapota a Klenőcz községben fellépett súlyosabb jellegű kanyaró járvány s a rozsnyói járás területén nagyobb számmal előfordult hastifusz és több községben mutatkozott hólyagos himlő miatt kedvezőtlenebb, mint február hóban

Összesen volt 222 hevenyfertőző megbetegedés 33 halálozással. Ebből 145 (6 községben) kanyaró volt 24 halálesettel, 38 (9 községben) hastifusz és 12 (5 községben) hólyagos himlő. Klenőczon 119 kanyaró eset volt 24 halálozással. Hastifusz volt: Alsósajón, Bánrévén, Kisveszverésen, Krasznahorkaváralján és Rozsnyón. Himlő a rimaszombati vörös-kereszt kórházban 5 eset volt. — Ezután

a tanfelügyelői jelentés

következett:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az olyan felekezeti iskolákhoz, hol a tanítás a rendes tanítónak hadbavonulása miatt már hosszabb ideje szünetelt, állami tanítót, illetve tanítónőt rendelt ki. Így újabban kirendelte *Nagy* Mária okl. tanítónőt a vigtelkei ref. és *Szegi* Mária okl. tanítónőt a gesztetei róm. kath. iskolához. Továbbá rendelkezett a miniszter az iránt is, hogy a VI. oszt. fiatanulók részére április havában tartassék meg a szokásos évrő vizsgálat.

A vallás és közoktatásügyi miniszter *Barák* Julia klenőczy áll. óvónőt nagyfoku idegbaja miatt a folyó évi április hó 1-től véglegesen nyugdíjazta. Vármegyénk főispánja az újonnan szervezett gömörpéterfalai áll. elemi iskola gondnokságának elnökévé *Holtzmann* József plébánost, alelnökévé *Köböly* Károlyt, tagjaiul pedig *Pelle* András, *Pápista* Ignác, *Sallai* László, *Pelle* László, ifj. *Pelle* István és *Illés* Andrást nevezte ki. — *Kovács* István berzétékőrsői ref. egyház szorgalmas és törekvő tanítója az északi harcztéren még 1914. nov. 18-án hősi halált halt, de hősi haláláról csak a napokban érkezett hivatalos értesítés a katonai parancsnokságtól. *Kovács* Istvánnal a hősi halált halt tanítók száma a tankerületben 9-re emelkedett.

A hernyófészkek és cserebogarak irtása ügyében intézkedett. — A járvány miatt zárva volt klenőczy állami óvoda és ág. h. ev. iskola a járvány megszűntével ismét megnyitott.

Végül tudomásul vette a bizottság a miskolczy Máv. üzletvezetőségnek azt az értesítést, mely

szerint a bizottság kérelmére a Feletről Rimaszombat felé induló vonatok minden esetben bevárják a Miskolcra, illetve Fülek felől érkező vonatokot.

*

Ülés után az adóügyi bizottság, majd a fegyelmi választmány ülésezett.

Világháború.

A nyugati fronton megkezdődött a világháború legnagyobb csatája; mint a német jelentés irta néhány nappal ezelőtt. A francia hadsereg volt ezuttal a támadó fél Rheimstől nyugatra és keletre a Champagneban és a nagy támadáshoz hozzájárultak a két oldalon álló francia erők is. Hogy fogalmunk legyen a francia áttörési kísérlet rettentő erejéről, egy kissé vissza kell a múltba pillantanunk. A gorliczei áttörést tekintik mintának mindenütt, a mióta az olyan fényesen sikerült, csak hogy azóta fokozott és erősen megnagyított méretekben próbálják utánozni. A gorliczei áttörés előtt 4 óráig tartott a pergőtűz: 1200 ágyu bömbölt s utána volt a roham. Ugyanazon nyár végén a francziák champagnei offenzívájában 3 napig volt előkészítés pergő tüzzel és pár ezer ágyu bömbölt, de az áttörés nem sikerült.

A múlt nyári Somme menti angol-francia nagy offenzívának 6—7 napos pergőtűz előkészítése volt 5000 ágyuval, de az áttörés nem sikerült, csak kissé benyomták a német frontot.

A mostani offenzívát az angolok is 8—10 napos pergőtűz előkészítéssel kezdték Arrasnál, de nekik sem sikerült a front áttörése.

A francziák pedig még ennél is hatalmasabb támadásra készültek és nagyon nagy erővel, gondosan előkészítettek mindent. Összevontak Rheims körül rengeteg sereget, bizonyára 1 millió felül (2 millióra is becsülik) s az 5000 ágyu 10 napig szakadatlanul bömbölt a német állásokra, úgy hogy az első német állások egy földtölcsérré omlottak össze; azután borzasztó gázfelhők ömltek a németekre, de a németek előre kikémlték a helyzetet s az első állásokba nagyon kevés embert állítottak. Mikor aztán a francia gyalogság berohant a német állásokba, csakhamar ellentámadásokat zudított rájuk a német tartalék, megszólaltak a német ágyuk és gépfegyverek és borzasztó tömegű véres francia holttest fedte a harcztereket. Az áttörés nem sikerült, a francziák kimerülve pihenni és újra rendezkedni voltak kénytelenek. Egy keveset elfoglaltak ugyan a német állásokból, de a nagy részt visszafoglalták a németek.

Itt most nem az a fő dolog, hogy 2—3 kilométernyi tér kié legyen? hanem az, hogy ki veszt több embert s ki pazarol több hadiszert? S e tekintetben az ellenség örlődött hatalmasan a nem sikerült nagy támadásban.

A németek sikerét az is érthetővé teszi, hogy a 10 napos pergőtűz alatt berohanva a francia állásokba, megszerezték a francia haditervet és a rohamok alatt ahhoz alkalmazkodtak.

Rheimstől délkeletre is rohamoztak a francziák, de ott sem sikerült az áttörés. Ezek a rohamok még ismétlődni fognak talán heteken keresztül, de a németeknek nagy előnyük az, hogy a francziák kénytelenek nyílt kártyákkal játszani.

Az olasz harcztéren csak repülőgépek csatája volt

Macedóniában egyes állásokat visszafoglaltak a német-bolgár seregek a francziáktól Monasztir mellett. Albániában pedig a mieink visszaverték az olasz csapatot, mikor a Vojusán hidat akart állítani.

Az orosz-román harcztér igen csöndes, itt ott vannak ágyuharcok. A béke ügyében erősen dolgozik az orosz szocialista párt, amely most legerősebb Oroszországban.

A török harcztéren apró csatározások folytak Mezopotámiában és Örményországban.

Amerika még mindig készül, de a londoni egyezményhez nem köti le magát. Braziliát és Bolíviát is megnyerték maguknak, de ezek nem sokat számítanak.

A tengeraltjárók pusztító munkája igen sikeres: a márciusi eredmény nagyobb a februáriusnál. Mostanában majd minden harmadnap 80—90 ezer tonna hajótér elstülyesztését jelentik.

Fórum.

(A fórum intézményéről, Rimaszombatról mint nagyvárosról és a császárolajról.)

Egy eléggé nyugodtan átaludt éjszaka után — mert hiszen a mai hadipeccenyéktől nem nagyon álmodik az ember ördögökkel — telefonon tudattam a Szerkesztő úrral, hogy egy pár forgácsot írnék, ha nem volna még késő. Azt válaszolta, hogy ne forgácsot írjak, de inkább fórumot. Resteltem megkérdezni, hogy tulajdonképpen mi is az a „Fórum“, hát csak rámondtam, hogy jó. Kislabizáltam azután a Bodor Pista bá' előadása nyomán annak idején szerkesztett jegyzeteimből (?) hogy a Fórum a régi rómaiak idejében valami püszot jelentett, ahol az emberek épp úgy összegyűltek, mint most például a patika előtt s a mindennapi élet által felvetett esetek felett kimerítő eszmecserék után döntő véleményt mondtak. Ezek a fórum elvi jelentőségű határozatok épp úgy ítélet erejével bírtak, mint a mostanié, mert hiszen a véleménynyilvánításban épp úgy részt vettek akkor is a törvényszéki bírák, a papság, a patricius családok sarjai, az orvosok és ügyvédek mint ma, szóval a régi fórum egy olyan hallgatóság akceptált döntőszavú hatóságformája lehetett. Fórum tehát — gondoltam magamban — hatóság, mely elé az ember ügyes-bajos dolgait szíves meghallgatás és elintézés céljából előterjeszti. Természetesen a mai modern világban már kisebb és nagyobb fórumokkal találkozunk, amelyeket azután rangjuk és tekintélyük szerint I., II., III. fokú fórumoknak nevezünk. Például a járásbírószék az I., a törvényszék a II., a kir. ítélőtábla a III. fórum, vagy a város az I., a megye a II., a Minister a III., vagy a sóhivatal az I., a haditermék a II. stb. Mindezek felett áll pedig a közvélemény, mint legfelsőbb fórum, amit köznyelven pletykáspadnak hívnak.

Mivel pedig az én Szerkesztő barátom engem ma ez elé utasított, hát elmondok vagy két megvitandó esetet:

Néhány nap előtt egy szűkebb körű társaságban valaki azzal gyanúsította meg Rimaszombatot, hogy már egész nagyvárosias kinézése van, mert eltekintve a járdától, villanyvilágítástól, szemétkihordástól stb., van muzeuma, katonasága, állandó mozija és különlegességi trafikja is.

Én szerényen megjegyeztem, hogy bár semmi kifogásom a nemes Város előléptetése ellen, mégis a nagyvárosi jeleket nem a fent jelölt intézményektől nyeri, hanem inkább egyes mellékkörülmények mutatnak arra, mint például a következő is:

A helyi lapokban hosszabb ideje két hirdetés fut egymással versenyt. Az egyik bizonyos részvényeket kínál, a másik ugyan olyanokat „korlátlan mennyiségben“, „készpénz fizetés mellett“ „napi áron“ keres. És kérem mi történik? Ez a két ember nem tud egymásra akadni! Miért? Mert nagy a város. Legalább is ezt kell feltételeznünk, mert hiszen senki sem hirdet valamit eladásra, ha tényleg nem akarja azt eladni, csak azért, hogy talán másokat bosszantson. Szegény Konyha! Ha tudta volna! Dehogy csukta volna be közvetítő irodáját!

*

Nem tudom már kitől halottam, hogy nem tudom, melyik vármegyének, azt sem tudom melyik városkájában az esetleg beállható legvégső szükség pillanatnyi enyhítésére rezervált az előjáróság vagy hat hordó finom császárolajat még a régi jó időkben. Most, a mikor ez a bizonyos végszükség beállott, segíteni akartak legalább az első pillanatra, de elmúlt nemcsak az első, de a századik sőt ezredik pillanat is, s a hön szomjuhozott világosság csak nem jött. Végre kitudódott, hogy a rezervált petróleum a hosszú várakozásban megunta magát és feltűnés nélkül kifutott. A vizsgálat természetesen megindult, s a rendőrség kihágási eljárás alá vette az üres hordókat az őrizetre bízott érték feletti felügyelet laza gyakorlása miatt s a vádlottak vallomásából kétségtelenül megállapította, hogy a kérdéses olaj merre futott ki. Most már csak azt a lényegtelen körülményt kell majd még kinyomozni, hogy vajjon hova futott be. Mint értesültem, a nyomozás nemsokára teljes eredménnyel lesz befejezve, mert a rendőrség a saját kitűnő szimatját már összkapcsolta a petróleum szagával s mi kell

még egyéb? Csak az a szerencse, hogy ez nem Gömörben történt.

Mit szól mindezekre a Fórum? —kő.

Hirek és vegyesek.

A kengyelfutó és a halál

Összetalálkoztak egy fehér, de rideg kórházi ágyon s a halál — ha volt hozzá ideje — mert most sokfelé és nagyon el van foglalva, ezt mondhatta a valamikor csörgőruhás, cifra sapkás kengyelfutó testéből kiszaladt lelkének:

— Fáj itthagyni a világot, a kerek és szögletes piacokat, amelyeket fúrge lábakkal futottál be, a habotázó és veled versenyző gyereksereget, amelynek nemcsak pattogó korbácsoddal, de kitömött lábizmáiddal is imponáltál s a vörös krajczárokat, amelyek ritkán hullottak kicsi ezüstös tányérkádba?! Ha fáj is — ne sajnáld és ne félj. Nem vagyok én olyan kegyetlen vadság, amilyenek megfestenek odakünn az életben a Szegénység vagy a Szerelmek, akik a legtöbbször juttatnak engem az emberek eszébe. Ha fáj is itthagyni a tavasszal zöldelő fákat és egy asszonyt, aki veled futott, akinek rövid őszes haja volt s akinek arcját pirosra festette a szél és a vörös krajczárokért vásárolt szilvórium, ne bánd és ne sírj... a földön most rossz világ kezdődik. Amit mindenki lesve vár, a háború vége talán nincsen messze s eljön a béke, amelytől a régi boldogságok melegét várják, de amely új boldogtalanságok kapuját nyitja ki. Akik hazamennek a vérrel meglocsolt frontról vagy a zsufolt kaszárnyák szürkeségéből s akik a háború nehéz felhői között álmodtak egy csillogó fényességről s ebben a fényességben asszonycsókok édességéről, az otthon apró melegségeiről, azok megcsalódva látják majd, hogy az asszony vagy a más csókjához szokott, vagy a csók utáni sóhajok és könnyek lesimitottak egy darabot a léleknek abból a melegségből, ami nélkül szerelem el sem képzelhető. Hazamennek és amit eddig apró csajkáiban hoztak eléjük, azt most a két kéznek izzadságos munkájával kell megkeresni s több lesz a szája, amely enni kér, több lesz az adó, amit fizetni kell és sehol sem lesz nyoma annak a felszabadult érzésnek, amely az egyén önérteke nyomán támad akkor, mikor a hazáért játszik az életével. Akik itthon voltak s akik beleöregedtek fiatal évekkal öreg gondokkal a háborúba, hiába hajszolják maguk előtt a boldogságot, a fáradt emberek, a nehéz várakozásba letompult vágyak nem érik azt el soha... soha. — Mit keresnél te, aki a vig életnek, a csörgő futásnak voltál a pajtása azon a földön, amely amugy is kengyelfutókkal lesz tele... kengyelfutókkal, akik cifra clottok helyett rongyokban futnak, csörgők helyett jajgatásokat hallatnak s akiknek kezéből kivette a korbácsot az élet vihogó tömege... Mit keresnél Te ott, ahol csalódott emberek az égbe néznek majd s nem látják meg, hogy Te nevetted, szórakoztani akartad őket. Az élet szép volt — a halálad szép lesz, elviszlek a kemény kórházi ágyból téged csörgő csavargója fákkal szegett tereknek...

És elvitte és azt hiszem a kengyelfutó mégis sirt, sóhajtott és visszaimádkodott erre a vajdó földre, ahol az életnek, a boldogságnak, szerelemnek, asszonyszemeknek, lánymosolygásoknak és sárga kukoriczakenyereknek a kengyelfutói lihegnek — *de élnek!* Glin.

Személyi hír. Sáfrány Géza honvédelezredes tolyó hó 18 án rokonai látogatására városunkba érkezett.

Lukács Géza kormányzó alispán az elmúlt héten több napot a fővárosban töltött s onnan pénteken este tért haza.

Az egyházak a királynál. IV. Károly király mult heti budapesti tartózkodása idején a hazai egyházak küldöttségileg tisztelegtek ő Felségénél. A rom. kath. egyház küldöttségében sipeki Balás Lajos rozsnói megyés püspök s a tiszai ev. egyházkerület küldöttségében Szent-Iványi Árpád országgyűlési képviselő, kerületi felügyelő is résztvett.

Lipót-rend. A király a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadidiszitménnyel és a kardokkal adta Mesic János 16. honvédelezredesbeli ezredesnek vitéz magatartásáért.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszán-
innyi ref. egyházkerület folyó évi nyári köz-
gyűlését Miskolcra június hó 14-én tartja.

Szabadságon. Dr. *Heinrich* Béla főorvos,
az állami gyermekmenhely igazgató főorvosa
folyó hó 20-án 14 napi szabadságra a galicziai
frontról hazakerkezett. — *Rónay* Gyula tüzér-
főhadnagy e héten 14 napi szabadságra a front-
ról szülei körébe érkezett. — Dr. *Jellinek* Adolf
segédorvos az olasz frontról volt itthon 14 napi
szabadságon.

Eljegyzés. *Okolicsányi* Lajos, Coburg
hercegi erdőtanácsos és neje szül. Kalchbrenner
Iren kedves és bájos leányát Bözsikét, Garam-
szécsen eljegyezte dr. *Mihalik* Ábris, Coburg
hercegi ügyész. — Gratulálunk!

Esküvő. *Mrász* László csetneki száрма-
zásu, kiskunfélegyházi kereskedő, az ottani Apolló
színház tulajdonosa folyó hó 17-én tartotta eskü-
vőjét *Molnár* Erzsikével, néh. *Molnár* Ferencz
volt városi gazda bájos leányával.

Vasuti előléptetések. A miskolci
üzletvezetőség területén az idej vasuti előlépte-
tésekben kevés tisztviselőnek volt része. Váro-
sunkban *György* Lajos mérnök és *Lusztig* Jenő
hivatalnok léptek elő egy fizetési fokozattal s
előléptett *Manczel* József városunkbeli száрма-
zásu főellenőr, ki a miskolci üzletvezetőséghez
van beosztva.

Katonai kitüntetés. A 3. oszt. katonai
érdemkeresztet a hadidíszítménnyel és kardok-
kal kapta: *Havlat* Vaclav 80. gyalogezredbeli
főhadnagy és *Szentiványi* Elek 16. honvéd
gyalogezredbeli hadnagy.

Áthelyezés. Dr. *Lusztig* Sándor népföl-
kelő főorvos a besztérczébányi katonai kór-
házból a munkácsi megfigyelő kórházba he-
lyeztetett át.

Signum laudis. *Sejinger* Géza, a 4-ik
honvédhuszárezrednél beosztott 5. honvédhuszár-
ezredbeli tart. főhadnagy, belügyminiszteri segéd-
fogalmazó és *Stech* Géza, a 4. honvédhuszár-
ezrednél beosztott 6. honvédhuszárezredbeli tart.
hadnagy az ellenséggel szemben tanusított vitéz
magatartásáért a kardok egyidejű adományozása
mellett legfelsőbb dicséret elismerésben részesült.
Ugyancsak signum laudist kaptak: *Trenkler*
Károly 80. gyalogezredbeli főhadnagy, *Hasen-
feld* Ervin és *Markstein* Béla 25. gyalogezred-
beli tart. hadnagyok.

Halálozások. *Tavassy* Lajos nyug. fő-
erdőmester, Jolsva város erdőtisztje folyó hó
15-én 55 éves korában, boldog házassága 22 ik
évében elhunyt. Folyó hó 17-én nagy részvét
mellett temették el.

Neuhof Jánosné szül. kuntapolczai Czékus
Ilona életének 73-ik évében Budapesten elhunyt.
Jolsván temették el április hó 13-án.

Exhumálás. Ifj. *Urszinyi* Gyula honvéd
huszárszázados, az ezüst vitézségi érem tulajdo-
nosa, dr. *Urszinyi* Gyula putnoki járásorvos
szép reményekre jogosított fia — 9 hónapi
frontszolgálat után Dornavatránál a harcztéren
szerzett betegség következtében váratlanul meg-
halt. Mélyen lesújtott szülei nagy gonddal ne-
velt s korán elveszített fiuk hült tetemeit exhu-
máltatták s hazahozatták Putnokra, hol nagy
részvét mellett temették el. — *Almásy Balogh*
József a m. kir. honvédtábori ágyus ezred vi-
téz századosa mult év okt. 3-án a román harc-
ztéren kösi halált halt. Családja f. hó 7-ikén a
csikszeredai hősök temetőjéből exhumáltatták
hulláját s Eperjesre hozatta, hol a vitéz száza-
dos nagy részvét mellett katonai pompával tem-
ették el.

Szomorú sors. Az elhunyt *Oláh* Gyula
czigányzenekar vezető őcsese: *Oláh* Bercei, a
zenekar egyik jó muzsikus tagja, még a há-
boru kitörése előtt feleségével és 5 gyermekével
Hágába, majd Párisba került, hol igen jól ment
a soruk, míg a háboru nem kezdődött. Ekkor
a férfit Párisban internálták s az asszonyt 5
gyermekével együtt minden segítség nélkül
hazaküldték. A kiállott táradalmak és a nélkülöz-
ések az asszonyt ágyba döntötték s ha nem
akadtak volna jószívű szomszédasszonyok, ro-
konok és ismerősök, kik az öt gyermekkel
nyomorgó beteg asszonyt — a maguk nehéz
megélhetése mellett — segítették, bizony éhen
pusztult volna az egész család. Most néhány
nap előtt már csaknem haldokló állapotban
vitték be a kórházba a szegény *Oláh* Bercei
szül. *Tamási* Juliát, ki a párisi szép napok

után a kórházi ágyon fejezte be földi pályá-
tását. Temetése folyó hó 21-én volt s méltó
a dicséretes megemlézésre, hogy özv. *Hlozek*
Jánosné, özv. *Piovarcs Józsefné*, ifj. *Pillár* *Já-
nosné*, *Sipos Lászlóné* és *Bradár Józsefné* gon-
doskodtak az eltemetéséről s a hátramaradt s
a menhelyben elhelyezett gyermekeket is gon-
dozásba vették.

Uj körjegyzők. A nyustyai körjegyzői
állásra egyhangulag *Valkó* Arthur választott
meg, aki eddig mint segédjegyző működött
Nyustyán s ott szorgalmas hivatali ténykedé-
seivel, előzékeny modorával és egyéniségével
közszeretetek örvend. Lubényben e hó 14-én
választott meg a körjegyzői állásra *Szentpétery*
Lszló, az eddigi helyettes körjegyző, aki pon-
tos munkájával és tudásával reászolgált az
egyhangu bizalomra. Az új körjegyzők a gö-
mőri jegyzői karnak értékes tagjai lesznek.

**A Gömörmegyei Közművelődési
Egyesület** e hó 16-án tartotta választmányi
ülését, melyen *Széman* Endre alelnök, prelá-
tus-plebános elnökölt. Az ülésen jelen voltak: *Bor-
nemisza* László, *Szent-Iványi* Árpád, *Lukács*
Géza, *Czinke* István, dr. *Lichtschein* Adolf, dr.
Mihalik Dezső, *Süteő* István, *Zatykó* János,
Istók József, *Fodor* Jenő és *Váry* János. Az
ülésen *Széman* Endre bemutatta *Fáy* Gyula el-
nökönek a választmányhoz intézett s állásáról
lemondó levelét. Ezen szándék az alakulóban
lévő Tompa-kultúrtársasággal van kapcsolatban,
amennyiben *Fáy* Gyula a kultúrtársaság alap-
szabálytervezete nyomán a közművelődési egye-
sület önállóságát véli hátrányosan érintve. Ezen
aggodalomokra *Lukács* Géza adott tágkörű fel-
világosítást, kifejtve, hogy a kultúrtársaság az
erőknek oly tömörítését célozza, amely az egyes
intézmények önállóságát s alapítványainak in-
tegritását biztosítja. Ezután az elnökön kívül
Szent-Iványi Árpád, *Bornemisza* László és *Czinke*
István szólaltak a kérdéshez, majd elhatározta a
választmány, hogy bár óhajtja a kultúrtársaság
létesítését s azt erkölcsi támogatásban szívesen
részesíti, a felmerült aggódmakat méltányolva,
a közgyűlés el nem tesz e tárgyban pártoló
javaslatot. Ezen határozatot *Széman* Endre, *Bor-
nemisza* László, *Szent-Iványi* Árpád és *Czinke*
Istvánból álló küldöttség közölte *Nyustyán* *Fáy*
Gyulával s kérte lemondó szándékának megvál-
toztatását. *Fáy* Gyula elnök ezen határozat nyo-
mán visszavonta bejelentett lemondását.

Vadász-szerencse. Ifj. *Lukács* Géza
főgimnáziumi tanuló, kormányzó alispánunk fia,
a mult héten mint *Szontagh* Bertalan vendége,
a pelsőczy Nagyhegyen vadászott s ez alkalom-
mal két szalonkán kívül egy szép példány
nyirtajdkakast lőtt.

Kórházi bizottsági ülés. Gömörvár-
megye kórházi bizottsága folyó hó 17-én *Lukács*
Géza kormányzó alispán elnöklésével ülést tar-
tott, melyen a kórházi ápolási díj ügyét tár-
gyalták. A belügyminisztérium ugyanis az 1917.
évre a napi ápolási díjat 2 kor. 48 fillérben
s a külön szobában az ápolási díjat napi 6 ko-
ronában állapították meg szemben a bizottság
azon kérelmével, hogy az ápolási díj 3 korona
10 fillérre emeltesse. A bizottság elhatározta,
hogy újabb előterjesztéssel él az ápolási díj
felemelése érdekében s miután a várható jelen-
tekeny többlet kiadásra a vármegyének fede-
zete nincs s a kórháznak a mai kor igényeihez
mért fejlesztése is olyan nagy anyagi áldozato-
kat kíván, hogy ez a vármegye rendelkezésére
álló keretekben meg nem valósítható, előter-
jesztést tesz a bizottság a törvényhatóságnak
olyan értelemben, miszerint a közkórház állami
kezelésbe vétele iránt a kormánynál a szüksé-
ges lépéseket tegye meg.

Országos nép- és állatszámolás.
A kormány a közlelmezés céljaira szükséges
fontos adatok megállapítása végett országos
nép- és állatszámolás megtartását rendelte el,
mely az 1917. április 30-iki állapot feltünteté-
sével május hó 1, 2. és 3-ikán fog megtartatni.
Kegyes adomány. *Róna* Sándor mér-
nök Homonnáról 10 koronát adományozott a
rimaszombati izr. nőegyletnek, mely nemes szí-
vű adományt ez uton köszönettel nyugtázza az
elnökség.

Temetkezési egyleti közgyűlés. A
helybeli általános temetkezési egylet évi rendes
közgyűlését ma vasárnap délelőtt 11 órakor a
Polgári Olvasókör nagytermében tartja.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, kik
a fémtárgyaikat beszolgálták, hogy pótlásul
hadimozsarak, vas, nikkelezett és porcelán-
lán ívítelben megérkeztek. — Teljes tisztelettel:
Róth Ignácné.

Közgyűlés elhalasztás. A rimaszom-
bati általános ipartestület ez uton közli a tagok-
kal, hogy miután a folyó évi április 15-ére ki-
tűzött évi közgyűlés a megjelent tagok csekély
számánál fogva megtartható nem volt, az újabb
közgyűlés folyó évi május hó 6-ik napjának
délelőtt 11 óráján fog a városháza tanácsster-
mében — ugyanazon tárgysorozat mellett —
megtartatni; mely közgyűlés — tekintet nélkül
a megjelent tagok számára — jogérvényesen
határoz. *Id. Rábely Miklós*, elnök.

Gyermekelőadás Dobsinán. Ma, 22-én
a dobsinai állami elemi népiskola tantestülete a
dobsinai hadiárva s a harcztéren elesett tani-
tók özvegyeinek és árváinak felségelyezésére
játékonycélú gyermekelőadást rendez.

**Gyermekszínelőadás Rimakoko-
ván.** A rimakokovai állami elemi népiskola
tantestülete folyó hó 9-én, az iskola növendé-
keinek hazafias áldozatkészség alapja javára,
minden tekintetben sikerült gyermekszínelőadást
rendezett. *Fleischacker* Mária és *Czikora* Márta
tantestületi tagok semmi fáradságot nem kimél-
tek, hogy az előadás egybevágó, összhangzatos
és élvezetes legyen, de különösen ki kell emel-
nünk azon fáradságos munkájukat, mellyel a
nagyobbára egyszerű munkások gyermekeit
az előadásnál s az élőképknél sajátkezűleg el-
készített, megfelelő ruhácskákval ellátták. „A
három kívánság“ tündérei, tücskéi, „A hadi-
árva“ muzsikás angyalkái izléses ruhácskáival
s mindkét színjáték helyes előadásával, a három
élőkép kifogástalan összeállításával a nagy
számban megjelent közönség teljes elismerését
és lelkes tapsát megérdemelték. A színelőadás
jövedelme volt 467 K 90 f., kiadása 116 K
02 f., a készpénzmaradvány tehát 351 K 88 f.

A vak katonákért! Az uraji ifjuság
közreműködésével ez év április hó 15-én sike-
rült színelőadást rendezett *Urajon Weisz* M
git állami tanítónő és *Horthy Kovács* Böske.
tiszta jövedelemből 100 koronát küldöttek a
rokkant katonák javára *Lukács* Gézáné alispánné
kezeihez, aki ezen összeget ez uton nyugtázza
köszönettel s azt a vak katonák segélyalapjához
csatolta.

Köszönetnyilvánítás. *Komáromy* Ist-
ván garamvölgyi járási főszolgabíró ajándékba
kapott szivar és cigarettá fejében 20 koronát
adományozott a Gömörmegyei Fehérkereszt-
Egyesület céljaira. *Lukács* Gézáné elnöknő há-
lálisan nyugtázza az összeg átvételét.

Fontos tudnivaló a közönségnek.
A Máv. igazgatósága a közönség tájékoztatása
céljából a következő hirdetmény közlésére
kért fel bennünket: „Értesítjük a t. szállító
közönséget, hogy azoknak az áruknak felvétele
és továbbítása iránt, amelyek a mai viszonyok
között egyáltalán szállíthatók, a szükséges in-
tézkedéseket megtettük. Hogy mely áruk szállí-
thatók, arra nézve állomásaink az érdeklődő
szállító feleknek készséggel adnak felvilágosi-
tást. Figyelmeztetjük a t. szállító közönséget,
hogy a kijelölt árukon kívül egyéb áruk szállí-
tására sem az állomások, sem az üzletvezető-
ségek, sem az igazgatóság és a katonai hatóságok
engedélyeket egyelőre nem adhatnak. —
Teljesen céltalan tehát, ha a szállító közönség
ilyen kérelmekkel nevezett hivatalokhoz fordul.
Budapest, 1917. márczius hóban.

Az igazgatóság.“

Színház.

Az ember estefelé izgatottabb mint máskor,
korábban siet haza az íróasztala mellől, keres-
gél a nyakkendői között és szeretne a feszes
alkalmi ruhák felé nyulni, amelyek harmadik
éve pihennek, és úgy menni a színház felé, ahol
az életből ellopott szavak mesévé csengenek,
ahol művészetet akarnak adni nagyotakaró,
szimpatikus emberek.

Vidéki színészek . . . sokszor a művészet
karikatúrái, többször a művészet martirjai. El-
indulnak nagy lélekkel, szent tüzzel, meseálmo-
dással s felébrednek csendesesen recsegő deszká-
kon, ahol nem tud megnőni a színészet művé-
szetének szépséges virága.

Vidéki színészek . . . a vidéki társadalom

szürke világának szürkülni nem akaró színtolt-jai, köszöntlek titeket!

E hó 18-án, szerdán este kezdte meg hat hétre tervezett szezonját a rimaszombati „Hungária” szálló nagytermében *Farkas Mihály* színtársulata. Két estéről van impressziónk s előre bocsáthatjuk, hogy ez az impresszió sem nem hideg, sem nem kellemetlen.

Az ideai társulat egészében talán egy nivóju a tavalyival, részeiben van valami különbség. Az operett ensemble határozottan gyengébb, a prózai együttes öntudatosabb és talentumosabb mint a tavalyi volt. Az operett együtteséből igen hiányzik a tavalyi igen kedves Molnár pár s akik a társulat ideai előadásait ismerik, azok *Jobbaynak* katonai behívását is erősen sajnálják.

A primadonna: *Tombor Olga*. Fiatal, szép alakú jelenség, akinek a talentuma még erősen forr és nincs határozottan kialakulva. Sok és szeretetteljes igyekezettel adja azt, amit tud, hangja nem nagy terjedelmű, meleg tónusu s ha tud majd bánni vele, egészen helytálló lehet. Toaletti — s ez a primadonna személyleírásában igen fontos — szépek.

Kardos Edith mint énekes-naiva mutatkozott be, kedves, pajzán és természetes volt.

Garami Jolán nem volt eddig nagyobb operett szerepe, *Bartók Edit* mint komika kissé sötét, de nem rossz.

A drámai társulat sikerét *Ács Józsefné* tartja a kezében, aki a „Szépasszony”-ban debütált. A drámai színésznőknek értékes fajtájából való, talentumos és érdekes nő, aki nemcsak meleg szemét, kellemes orgánumát, értelmes beszédjét és alakjának sima vonalait viszi bele a szerepébe, de az asszonyiség karakterizáló idegeit is bele tudja vonni stilusos játékába. Ruhái elegánsak.

Kardos Edith, mint prózai naiva friss, üde és kellemes jelenség.

A férfi erők legjobbika *Nagyiván István*, aki az operettben sem idegen, de akinek természete és hivatása a komolyabb műfaj levegője. Intelligens, kifejező és nivós színész, aki a „Szépasszony” férjében természetesen és művészi egyszerűséggel találta meg azt a hangot, amelyet az író intonált s akinek nincsenek nagy és széles vonalai, de van a játékában valami nemes disztinvaltság s a beszédében légység ha kell, erő ha szenvedélyessé lesz. Sokat várnak tőle.

Szalai Pál az operett deszkáin éppen úgy megállja helyét, mint a prózában. Nem mindennapi, érdekes fejű ember, értelmes és érzékes beszéddel, egyszerű mozdulatokkal.

Versezi József vérbeli komikus, rutinizott játékkal s az erős vonalakat ügyesen kerülő alakítással.

Farkas Mihály mint apaszínész értékes alakításokat ad.

A zongoránál *Gerőffiné* ül s precíz játékkal ügyesen vezeti az operett együttest.

A rendezést *Nagyiván* végzi avatott kezekkel s a diszletek is kifogástalanok a helyi körülményekhez képest.

Megnyitó előadásul a „Csárdáskirálynő” ment zsufolt ház előtt, csütörtökön *Gábor Andor* színtársa a „Szépasszony” került színre szépszámu és intelligens közönség előtt. — Pénteken nem volt előadás. Szombaton „Mágnás Miska” kerül bemutatásra. Vasárnap d. u. „Legény búcsú”, este „Marci.”

Mult héten ismét élvezetes előadások voltak az állandó mozgófénykép színházban s a *Psylander* estnek szerdán különösen nagy közönsége volt. A huszárvirtus egyike a legsikerültebb felvételeknek s a közönség mindvégig élvezettel nézte.

Az • hét szombat és vasárnapjára hirdett „Elitelt” nagy slágerdarab más alkalommal ke-

rül színre, most a műsor a következőképen változott: Április 21—22 én „Az árvaház leánya”, társadalmi dráma, a főszerepben *Asta Nielsen*. „A Pittsburgi nagybácsi”, vígjáték 3 felvonásban. — Április 25 én szerdán: „Dorit lumpol”, vígjáték *Dorrit Weixlerrel*. „Kalandrok hálójában”, dráma. — Szombaton és vasárnap 28—29 én *Homunkulus III.* része. — Elő-készületben: „Pogrom.” „Nagymama.” „Gólem.” „Homunkulus IV., V., VI. része.”

Meghívó

A Garami Fogyasztási Egylet

(Szász-Coburg-Gothai herceg tisztói és munkásai számára)

1917. évi május hó 6-ikán délután fél 6 órakor a nádorhutai hengerműben tartandó.

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgyak:

1. A felszámoló-bizottság lemondásának tudomásul vétele.

2. Új felszámoló kiküldése.

Pohorella-vasgyár, 1917. április 17.

Az igazgatóság.

Bérlet.

1—3

Gömörmege Tajti községében 960 m. h. birtokom 6 évre bérbe kiadó. A birtok áll: 400 m. h. szántóföld és rétből, körülbelül 200—250 hold I. rendű erdei legelővel és jó karban levő gazdasági épületekkel. — Tudakozódni lehet a tulajdonosnál: **Kirchmayer Gerő Eperjesenyicze.** (U. p. Eperjes.)

MEGHIVÓ.

A Nagyrőczei Takarékpénztár

Részvénytársaság

1917. május hó 2-án d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja

rendkívüli közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottak.*)

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság előterjesztése a részvény tőke felemelése tárgyában.

2. Az alapszabályok módosítása.

*) Az alapszabályok 13 §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében vagy más bejegyzett pénztárnál letétmenykezti s az erről szóló igazolványt felmutatja.

Nagyrőcze, 1917. április hó 15.

Az igazgatóság.

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mindentéle új

kőművesmunkálatokat,

valamint javításokat is mérsékelt árral — pontosan és kifogástalanul elkészítve, helyben úgy mint vidéken — felvállalok.

Szolgáltatkozségemet tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség szives pártfogását kéri

Misurák András

kőművesmester.

Rimaszombat Mező-utca 6.

Keresek megvételre

két jó karban levő ágyat és egy divánt. Ajánlatokat kér: **özv. Ádám Henrikné** Rimaszombat Rákóczy Ferenc-utca 31. szám.

Csiz-fürdő (Gömörmege).

A kontinens legerősebb Jód-Bróm sóforrása magas **radioaktivitással.**

Ajánlva: vérszegénység, érelmeszesedés, görvélykór, idegbajok, csúz, rheuma, angolkór, csont, izületi, gyomor-bajoknál és mindazon bajoknál hol az anyagesere és vérvézés fokozására van szükség.

Fürdőnyítás május hó elsején.

Csizi víz otthon tartandó ivókurákhoz megrendelhető. — Fürdő- és vizismertetőt kérjünk a fürdőigazgatóságtól.

Csizi Jód-Bróm-Forrás-Fürdő Részvénytársaság.

Egy egészséges hadiárva,

négy—öt éves kis lányt nevelésre elfogadok, de csakis egy olyat, akinek anyja sincs. Jelentkezhet:

özv. Ujházy Józsefnénál Rozsnyón.

Mindenféle új és használt motorok,

Itazalozók és borsajtók előnyös ár mellett kaphatók, gépjavitások jütányosan eszközöltetnek a

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazd. Bank R.-t. gépgyárában, Rimaszombat.

Eladó ház.

A Ferenczy utcai néhai Gömöri féle ház szabad kézből eladó. — Értekezni lehet:

HAVAS TIVADAR

telekkönyvvezetőnél **Békéscsabán.** 23

Eladó!

Gömörmegei Takarékpénztár és Hitelbanki részvények. 7—9

HOL? — Megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás

Szűjjártó-utca 49. szám alatti emeleti lakás, mely áll: 3 szoba, alkove, fürdő szoba, konyha, éléskamara és mellékhelyiségekből, villanyvilágítás és vízvezetékkel ellátva a folyó évi május hó 1-étől bérbeadó. — Értekezni lehet: **Rákóczy-utca 4. szám alatt.** 9—*

KERESSEK

két feltétlenül tiszta **butorozott szobát** konyhával és modern mellékhelyiségekkel június, július és augusztus hónapokra **Hadifogoly ügyeleti tiszt (Vármegyeháza).** 2—2